

The development of Bachelor Program in Digital Business by using Work-integrated Learning (WIL) Model

Nithiphak Katisart¹, Thareerat Kuleelung², Natapasa Dechanubeksa³,
Thanaporn Thatsanaphak⁴, Nonthaporn Boonjungcharoenrat⁵
and Parinya Thongkam⁶

Received	Reviewed	Revised	Accepted
27/11/2563	04/12/2563	20/12/2563	24/12/2563

Abstract

The Work-integrated learning (WIL) is a method of learning that aims to bring learners from the classroom into practice and bring the knowledge from the establishment back to the classroom systematically at all times and continuously throughout the course, in order that students change and improve their behavior of learners in cognitive, skill and affective until being able to apply the knowledge and skills gained to solve problems by themselves and can be applied for real benefit. This research was aimed to develop the program specification of the bachelor of business administration program in digital business based on work integrated learning approach. The key Informants used in the study were teachers and experts in a total of 13 by purposive sampling. The research procedure was divided into two steps: 1) basic data study and basic data synthesis by using Tyler's curriculum development model; and 2) designing and developing the curriculum in accordance with the guidelines of Thai Qualifications Framework for Higher Education. This research was qualitative research by using a focus group method for data collecting. The result found that the curriculum development of digital business program based on work integrated learning approach was established from the idea of the “placement or practicum” style. The work integrated learning (WIL) study plan was consequently developed into Modular system,

¹ Rajabhat Maha Sarakham University, Email: pinithiphak21@hotmail.com

² Rajabhat Maha Sarakham University, Email: pinithiphak21@hotmail.com

³ Rajabhat Maha Sarakham University, Email: pinithiphak21@hotmail.com

⁴ Rajabhat Maha Sarakham University, Email: pinithiphak21@hotmail.com

⁵ Rajabhat Maha Sarakham University, Email: pinithiphak21@hotmail.com

⁶ Rajabhat Maha Sarakham University, Email: pinithiphak21@hotmail.com

which consisted of seven modules including 1) observe digital businesses 2) manage online businesses 3) plan digital media 4) set digital businesses 5) design international business media 6) practice in business problem assessment and 7) work placement in business management and further business development.

Keywords: Work-integrated learning (WIL) Digital business program

พัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจดิจิทัล สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัล ในรูปแบบการจัดการเรียน

การสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

นิธิภัคดี กพิทาสตรัม⁷, ชาริรัตน์ ชูลีลัง⁸, ณัฐภา เตชานุเบกษา⁹, ธนาภรณ์ ทศนภักดิ์¹⁰,
นันทภรณ์ บุญจึงเจริญรัตน์¹¹ และปริญญา ทองคำ¹²

บทคัดย่อ

การจัดเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานเป็นวิธีการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้จากชั้นเรียนมาสู่การปฏิบัติงานจริง และนำความรู้จากสถานประกอบการกลับสู่ชั้นเรียนอย่างเป็นระบบตลอดเวลาและต่อเนื่องทั้งหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง พฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และจิตใจ สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาด้านตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัลในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษา คือ อาจารย์และบุคคลผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาหลักสูตรรวม 13 ท่าน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลและการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ และขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ตามแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจดิจิทัลอยู่ในรูปแบบของการบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง โดยผลการวิจัยทำให้หลักสูตรได้รับองค์ความรู้ในการออกแบบ Work Integrated Learning (WIL) Study Plan ในรูปแบบ Modular system ประกอบไปด้วย 7 โมดูล 1) สังเกตการณ์ธุรกิจดิจิทัล 2) จัดการธุรกิจออนไลน์ 3) วางแผนสื่อดิจิทัล 4) สร้างธุรกิจดิจิทัล 5) ออกแบบสื่อธุรกิจระหว่างประเทศ 6) ฝึกงานการประเมินปัญหาธุรกิจ และ 7) การฝึกงานการจัดการและต่อยอดธุรกิจ

คำสำคัญ: การจัดเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน หลักสูตรธุรกิจดิจิทัล

⁷ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email: pinithiphak21@hotmail.com

⁸ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email: pinithiphak21@hotmail.com

⁹ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email: pinithiphak21@hotmail.com

¹⁰ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email: pinithiphak21@hotmail.com

¹¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email: pinithiphak21@hotmail.com

¹² มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email: pinithiphak21@hotmail.com

บทนำ

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งได้มีการเน้นย้ำถึงประเด็นความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจของโลกในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจ เช่น ประชาคมอาเซียน โดยมีการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี นอกจากนี้สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมไทยที่เคยเป็นสังคมเกษตรกรรมได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นสังคมที่เน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ที่เป็นยุคของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Office of the National Economic and Social Development Board, 2016) เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของคนให้มีความรู้ ความสามารถและความพร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่มีผลกระทบอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตและธุรกิจ และความรู้ด้านทักษะภาษาเพื่อให้คนไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน หรือในตลาดโลก

จากสถานการณ์ดังกล่าวสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาต้องมีการปรับตัว ซึ่งถือว่าเป็นการจัดการศึกษาในระดับที่สำคัญมาก เนื่องจากการเตรียมบัณฑิตเข้าสู่การประกอบอาชีพ ดังนั้นเป้าหมายของมหาวิทยาลัยคือการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคการแข่งขันที่จำเป็นต้องเน้นคุณภาพของบัณฑิตให้พร้อมสำหรับการแข่งขันและมีความสามารถตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ หลักสูตรที่มีอยู่เดิมต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป และจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น สังคม และเศรษฐกิจ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ที่มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถ ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้ (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2019)

การจัดเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work-integrated learning: WIL) เป็นวิธีการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้จากชั้นเรียนมาสู่การปฏิบัติงานจริง และนำความรู้จากสถานประกอบการกลับสู่ชั้นเรียนอย่างเป็นระบบตลอดเวลาและต่อเนื่องทั้งหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง พฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา (Cognitive) ทักษะ (Skill) และจิตใจ (Affective) สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง (Suwannapa, C., 2015) WIL ถือเป็นรูปแบบการจัดการหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาทั่วโลกและเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร

ซึ่งความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างบัณฑิต 4.0 ที่สามารถทำงานได้ทุกภาคส่วน ตอบรับกับการพัฒนาไทยแลนด์ 4.0 ที่ทำให้คนไทย ประเทศไทยมีรายได้ด้วยการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม นอกจากนั้นในปัจจุบันสภาพปัญหาและความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลและภาษาอังกฤษที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการผลักดันทางภาครัฐ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมหาวิทยาลัยที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพในยุค 4.0 ที่พร้อมสำหรับการทำงาน คณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจดิจิทัล ของคณะวิทยาการจัดการ โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WIL) ที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ พัฒนาหลักสูตรให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค 4.0 ที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัล ในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรได้แก่ อาจารย์คณะวิทยาการจัดการที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่พัฒนาโดยอาจารย์ในคณะวิทยาการจัดการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรใหม่ ซึ่งอาศัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรทุกขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวม 13 ท่าน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงประกอบไปด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 7 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภายนอกจำนวน 3 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนการสอนกับการทำงาน 1 ท่าน

2. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่คณะผู้วิจัยร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีความสนใจทำการสำรวจสภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัยและโรงเรียน รวมถึงสภาพการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน เป็นการศึกษาข้อมูลและการ

สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler อ้างถึงใน (Phuekprom, P., 2016) อันประกอบไปด้วยการศึกษาสภาพปัญหา สำนวจความต้องการในหลักสูตรบริหารธุรกิจ ดิจิทัลจากกลุ่มเป้าหมาย การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการ เรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน การศึกษาโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนตามรูปแบบ WIL

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร อันประกอบไปด้วยการจัดทำแผนการศึกษาใน รูปแบบบูรณาการกับการทำงาน โดยมีการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม แล้วนำข้อมูลที่ได้ มาผนวกกับผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 เพื่อพัฒนารูปแบบของหลักสูตร หลักจากนั้นตรวจสอบความ สมบูรณ์ ถูกต้องและความเหมาะสมของหลักสูตร โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญอันประกอบไปด้วยผู้ร่วม พัฒนาหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงานนำข้อมูลที่ได้ จากการประเมินมาปรับปรุงโครงสร้างรูปแบบหลักสูตรให้ถูกต้องเป็นไปตามรูปแบบการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการศึกษาหาข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้มีการวางไว้ในแต่ละ ขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR: Participatory Action Research) โดยมีการจัดทำสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อแสวงหาความต้องการร่วมกันของบุคคลผู้ ที่ส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรียนกับการ ทำงาน โดยขั้นตอนในการจัด Focus group ได้มีการกำหนดปัญหาของการจัดการเรียนการสอนใน ปัจจุบันและแนวโน้มวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะมุ่งพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการกับการทำงาน ได้มีการกำหนดประเด็นสนทนา ซึ่งประกอบไปด้วยแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ WIL รูปแบบของ WIL Study plan และได้มี การจัดนัดหมายเพื่อเข้าร่วมสนทนากัน 7 ครั้ง (ตลอดช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 1 มิ.ย. – 31 ธ.ค. 2562) และ มีการจัดทำบันทึกสรุปประเด็นเมื่อสิ้นสุดการสนทนาทุกครั้ง

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการ Focus group มาวิเคราะห์และตีความ จัดจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลตาม องค์ประกอบของหลักสูตร มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลโดยใช้ วิธีตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยนำข้อมูลจากเอกสารการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการกับการทำงานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาพิจารณาร่วมกัน

.....
แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาเชื่อมโยงเพื่อสรุปออกมาเป็น Study plan ของหลักสูตรธุรกิจดิจิทัล ในรูปแบบ
การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน

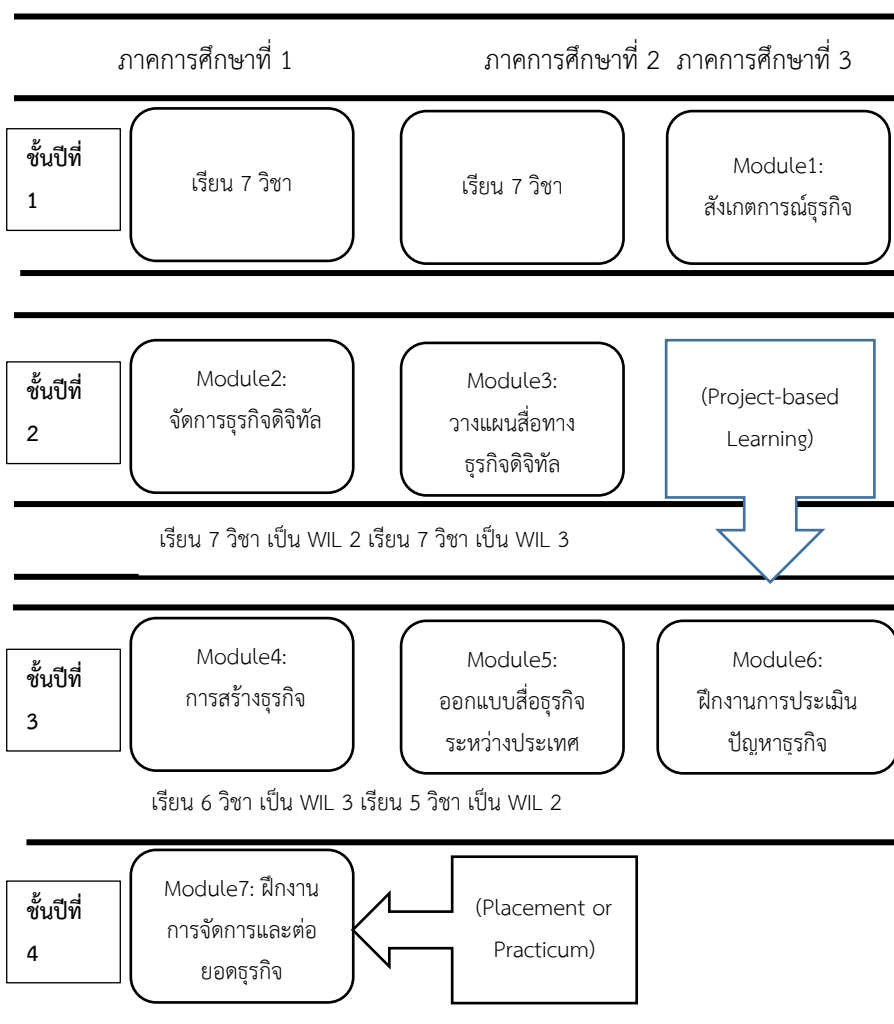
ผลการวิจัย

หลักสูตรบริหารธุรกิจดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ได้แก่ รูปแบบระบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนกับการทำงาน ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร การวิเคราะห์ปัญหาและการวัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์และสถานประกอบการ โดยได้มีการจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตรเป็นระบบการเรียนแบบโมดูล (Module) ประกอบไปด้วย 7 โมดูล ในรูปแบบของการบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง (Placement or Practicum) โดยแสดงในภาพที่ 1 ทั้งนี้ 7 โมดูล ประกอบไปด้วย 1) สังเกตการณ์ธุรกิจ 2) จัดการธุรกิจดิจิทัล 3) วางแผนสื่อทางธุรกิจ 4) สร้างธุรกิจ 5) ออกแบบสื่อธุรกิจระหว่างประเทศ 6) ฝึกงานการประเมินปัญหาธุรกิจ และ 7) การฝึกงานการจัดการและต่อยอดธุรกิจ โดยรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนในสถานประกอบการ มีการประเมินระหว่างอาจารย์ในสถานศึกษา และจากสถานประกอบการ เป็นสัดส่วน 50:50 โดยแต่ละโมดูลสามารถอธิบายได้ดังนี้

Module ที่ 1 สังเกตการณ์ธุรกิจ จะจัดขึ้นในภาคการศึกษาฤดูร้อนของปีการศึกษาที่ 1 เทอมที่ 3 โดยมีรายวิชาที่เป็นวิชาบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ เป็นการศึกษาทำงานในสถานประกอบการจริงเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำงาน รูปแบบการทำงานในองค์กรธุรกิจ สภาพแวดล้อมขององค์กร และลักษณะงานและตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

Module ที่ 2 จัดการธุรกิจดิจิทัล สำหรับชั้นปีที่ 2 ภาคการเรียนที่ 1 โดยมีวิชาเรียนทั้งหมด 7 วิชา และเป็นรายวิชาที่บูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ 2 วิชาเป็นการเรียนทฤษฎีควบคู่กับการทำงาน

Module ที่ 3 วางแผนสื่อทางธุรกิจ สำหรับชั้นปีที่ 2 ภาคการเรียนที่ 2 โดยมีวิชาเรียนทั้งหมด 7 วิชา และเป็นรายวิชาที่บูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ 3 วิชาเป็นการเรียนทฤษฎีควบคู่กับการทำงาน

ภาพที่ 1 แผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรเป็นระบบการเรียนรู้แบบโมดูล (Module)

Module ที่ 4 สร้างธุรกิจ สำหรับชั้นปีที่ 3 ภาคการเรียนที่ 1 โดยมีวิชาเรียนทั้งหมด 6 วิชา และเป็นรายวิชาที่บูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ 3 วิชา เป็นการเรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการทำงาน

Module ที่ 5 ออกแบบสื่อธุรกิจระหว่างประเทศ สำหรับชั้นปีที่ 3 ภาคการเรียนที่ 2 โดยมีวิชาเรียนทั้งหมด 5 วิชา เป็นรายวิชาที่บูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ 2 วิชา เป็นการเรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการทำงาน

Module ที่ 6 ฝึกงานการประเมินปัญหาธุรกิจ สำหรับชั้นปีที่ 3 ภาคการเรียนที่ 3 โดยจะเป็นวิชาที่บูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ จัดเป็นรูปแบบ Project Based Learning Modular System

Module ที่ 7 ฝึกงานการจัดการและต่อยอดธุรกิจ สำหรับชั้นปีที่ 4 ภาคการเรียนที่ 1 โดยมีรายวิชาที่บูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ จัดเป็นรูปแบบ Placement หรือ Practicum Modular System

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอน โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 13 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างการทำงานกับการเรียนการสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจอยู่ในรูปแบบของการบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง (Placement or Practicum Modular System) โดยประกอบไปด้วย 7 โมดูล มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ 50:50 โดยมีรายวิชาที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานหรือฝึกงานเฉพาะตำแหน่งในสภาพจริงหลังจากที่เรียนในสถานศึกษาไปแล้วระยะหนึ่ง โดยผู้เรียนสามารถเรียนรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับงานควบคู่ไปด้วย โดยหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษา ผู้เรียนต้องได้รับความรู้ทางทฤษฎีก่อนการทำงานหรือเรียน ควบคู่กับการทำงานในชั้นปีที่สูงขึ้น มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการทำงานทั้งความ สามารถในการเข้าสู่งานและความสามารถในการทำงาน อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรมีการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และมีการประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะทั้งระหว่างการทำงานและเมื่อสิ้นสุดการทำงานโดยสถานศึกษาและสถานประกอบการ นอกจากนี้ยังมีการจัดรายวิชาให้มีการเรียนรู้จากปัญหา (Problem based learning) ซึ่งก็ถือเป็นหนึ่งในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน

2) ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานของหลักสูตรบริหารธุรกิจนี้กับหลักสูตรอื่น ๆ ของต่างมหาวิทยาลัย พบว่ามีความแตกต่างกัน เช่น หลักสูตรบูรณาการเรียนกับการทำงานของของสาขาวิชาการจัดการเชิงประยุกต์ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลที่มีการจัดในรูปแบบแซนด์วิชแบบบาง (Thin sandwich) และมีการเรียนควบคู่กับการทำงานตลอดหลักสูตร (Yawai, A., et al., 2018) แต่ก็มีความสอดคล้องกันในด้านการจัดระบบการเรียนแบบโมดูล นำเอารายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กันหรือเกี่ยวพันซึ่งกันรวมเข้าไว้ด้วยกัน มีการเชื่อมโยงความรู้จากชั้นเรียนมาสู่การปฏิบัติในสถานประกอบการด้วยการทำโจทย์รายวิชาและบูรณาการทุกรายวิชามาเป็นโครงงานจัดเป็นการเรียนรู้จาก

ปัญหา หรือมีความแตกต่างจากสาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา (Cooperative education) เช่นเดียวกับที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) ที่มีหลักสูตรมุ่งเน้นการฝึกทักษะ สหกิจศึกษา ฝึกงานและฝึกหัดวิชาชีพ (Cooperative Education Development Network in the Upper South, 2018) และขัดแย้งกับงานวิจัยของ (Chininthorn, P. and Plaimas, W., 2010) ที่เน้นย้ำว่าการจัดการศึกษาแบบ WIL ในประเทศไทย พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบ WIL ในประเทศไทยมีรูปแบบที่เด่นชัดอยู่ 4 รูปแบบ ได้แก่ ทวิภาคี (DVT) สหกิจศึกษา (Cooperative) การฝึกงาน (Apprentice) และการฝึกหัด (Internship)

3) การจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตรเป็นระบบการเรียนแบบโมดูล (Module) ประกอบไปด้วย 7 โมดูล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มให้ความสำคัญกับโมดูล ที่ 6 (ฝึกงานการประเมินปัญหาธุรกิจ) และโมดูลที่ 7 (การฝึกงานการจัดการและต่อยอดธุรกิจ) มากที่สุด เนื่องจากนักศึกษาจะต้องไปฝังตัวในสถานประกอบการเป็นโมดูลที่มีความสัมพันธ์กัน โดยนักศึกษาจะต้องทำการนำความรู้ที่ได้เรียนมาต่อยอดให้กับองค์กรเพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจะถูกกำหนดเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Yawai, A., et al., 2019) ที่เน้นย้ำว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สำคัญของนักเรียนในหลักสูตร WIL คือนักเรียนจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจในด้านการวางแผนการปฏิบัติการ การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงานรวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน โดยสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ในการศึกษารั้วต่อไปควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างการเรียนกับการทำงานร่วมกับสถานประกอบการหลาย ๆ แห่ง เพื่อให้สามารถพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการมากที่สุด

1.2 ควรมีการศึกษาทัศนคติของกลุ่มนักเรียนคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน

1.3 ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยสามารถนำไปเป็นหลักสูตรต้นแบบเพื่อพัฒนาร่วมกับหลักสูตรอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 มหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติหลักสูตรเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนได้จริง และมีการศึกษาถึงผลความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตร

2.2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงานต้องได้รับความร่วมมือกับสถานประกอบการ ผู้บริหารหรืออาจารย์ควรมีการขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อต่อบัณฑิตสู่สังคมในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตร

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1. ควรนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตร

3.2 ควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยไปยังสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและก่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนกับการทำงาน

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในแต่ละรายวิชา การจัดทำรายละเอียด มคอ.3 รายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

4.2 ควรมีการศึกษาวิชาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงานจากมุมมองของสถานประกอบการ และนักศึกษาเพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

References

- Yawai, A., et al. (2018). Developing an integrated curriculum Study and work in the field of applied management to meet the needs of the labor market in Nakhon Ratchasima province. *Journal of Education Studies*, 46(1), 133-156.
- Yawai, A., et al. (2019). *Improving student learning outcomes by creating a learning environment by working in real conditions*. Bangkok: Office of the National Research Council of Thailand and the Office of Research Fund.
- Suwannapa, C. (2015). Integrated learning management to enhance thinking skills in the social studies seminar course for students in the field of social studies, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus. *Journal of mcu Peace Studies* 3 (2), p. 1-19.

- Cooperative Education Development Network in the Upper South. (2018). *Integrated teaching and learning management manual (Complete edition)*. Nakhon Si Thammarat: Walailak University.
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2019). *Higher Education Act 2019*. [Online]. <https://www.mhesi.go.th/home/index.php/aboutus/legal-all/62-legal/act/2143-2019>. [10 April 2019]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *National Economic and Social Development Plan Twelfth Issue 2017 – 2021*. [Online] https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422. [15 April 2019]
- Chininthorn, P and Plaimas, W. (2010). Success Factors of Integrated Education and Work Management for Thai Higher Education. *Proceedings of the 7th Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus Conference, December 7-8, 2010. 1056-1063. Bangkok: Kasetsart University.*
- Phuekprom, P. (2016). *The development of English language courses based on the concept of integrating content with language and Project-Based Learning for High School Students*. Master's Thesis: Chulalongkorn University.